

Finansų rinkos dalyvių veikla

Lietuvos draudimo rinkos apžvalga

2020 m. I ketvirtis

Apžvalgą parengė
Priežiūros tarnybos
Riziką ribojančios priežiūros departamento
Draudimo priežiūros skyrius

Pasiteirauti:
info@lb.lt

Nemokama informacijos linija
+370 800 50 500

TURINYS

1. BENDRA DRAUDIMO RINKOS APŽVALGA	5
2. DRAUDIMO RINKOS RAIDA	5
2.1. Draudimo įmokos	5
2.2. Draudimo išmokos	7
3. LIETUVOS RESPUBLIKOJE LICENCIJUOTŲ DRAUDIMO ĮMONIŲ FINANSINĖS VEIKLOS REZULTATAI	8
4. ĮMONIŲ MOKUMO KAPITALO REIKALAVIMŲ VYKDYMAS	10
5. DRAUDIMO BROKERIŲ ĮMONĖS	11
6. VARTOTOJŲ IR DRAUDIMO RINKOS DALYVIŲ GINČŲ NAGRINĖJIMAS	11

Ši apžvalga, vertinant draudimo rinkos raidos pokyčius, apima bendrą visų Lietuvoje veikiančių draudimo rinkos dalyvių veiklą, vykdomą Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Vertinant finansinių ir kapitalo normatyvų vykdymą bei šių rodiklių pokyčius, nagrinėjama tik šalyje registruotų 8 draudimo įmonių (visoje jų veiklos teritorijoje) ir 97 draudimo brokerių įmonių veikla (visoje jų veiklos teritorijoje). Lietuvos teritorijoje veikiančių filialų veiklos finansiniai rezultatai ir kapitalo rodikliai nevertinami, nes šių subjektų finansinę priežiūrą vykdo juos įsteigusią įmonių buveinių šalių priežiūros institucijos.

Rengiant šią apžvalgą naudoti Lietuvos banko duomenys ir skaičiavimai.

Santrumpos

ES	Europos Sąjunga
TPVCAD	transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas
TPVCAPD	transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomasis draudimas
UADBB	uždaroji akcinė draudimo brokerių bendrovė
VP	vertybiniai popieriai
VVP	vyrtausybės vertybiniai popieriai

1. BENDRA DRAUDIMO RINKOS APŽVALGA

2020 m. pirmąjį ketvirtį draudimo rinkoje pasirašyta 240 mln. Eur draudimo įmokų. Gyvybės draudimo rinkos įmokos sudarė 29,4, o ne gyvybės – 70,6 proc. Bendrai rinka augo 3,6 proc., t. y. 2,4 proc. p. lėčiau nei praėjusių metų atitinkamą laikotarpį, kai ji augo 6 proc. Rinka lėčiau augo dėl mažai padidėjusių ne gyvybės draudimo rinkos įmokų. Ataskaitiniu laikotarpiu ne gyvybės draudimo įmokos padidėjo tik 0,2 proc. ir sudarė 170 mln. Eur, t. y. draudimo įmokų augimo tempas buvo 5,7 proc. p. mažesnis nei prieš metus. Tokį ne gyvybės draudimo rinkos augimą nulėmė susitraukusi TPVCAD rinkos apimtis. Labai sparčiai augo gyvybės draudimo rinka – draudimo įmokos ataskaitiniu laikotarpiu išaugo 12,7 proc. ir sudarė 71 mln. Eur, o augimo tempas buvo 6,3 proc. p. didesnis nei praėjusių metų atitinkamą laikotarpį. Gyvybės draudimo sektoriuje didžiausią dalį (64,2 %) sudarė ir sparčiausiai (18,4 %) augo investicinis gyvybės draudimas. Ataskaitiniu laikotarpiu draudėjams išmokėta draudimo išmokų suma sudarė 134,9 mln. Eur – tai 8,2 proc. didesnė išmokų suma nei prieš metus.

Nagrinėjamu laikotarpiu bendras Lietuvoje registruotų draudimo įmonių rezultatas buvo teigiamas, o uždirbtas pelnas sudarė 7,2 mln. Eur. Visos įmonės vykdė privalomuosius mokumo kapitalo reikalavimus.

Draudimo brokerių įmonės taip pat veikė pelningai ir uždirbo beveik 2,2 mln. Eur pelno – tai 23,7 proc. mažiau nei praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu.

2. DRAUDIMO RINKOS RAIDA

Šalies rinkoje draudimo paslaugas teikė 20 Lietuvoje registruotų draudikų – 8 įmonės ir 12 kitose ES šalyse registruotų įmonių filialų: 8 draudikai vykdė gyvybės draudimo ir 12 – ne gyvybės draudimo veiklą. 2020 m. pirmąjį ketvirtį veikė 97 draudimo brokerių įmonės.

2.1. DRAUDIMO ĮMOKOS

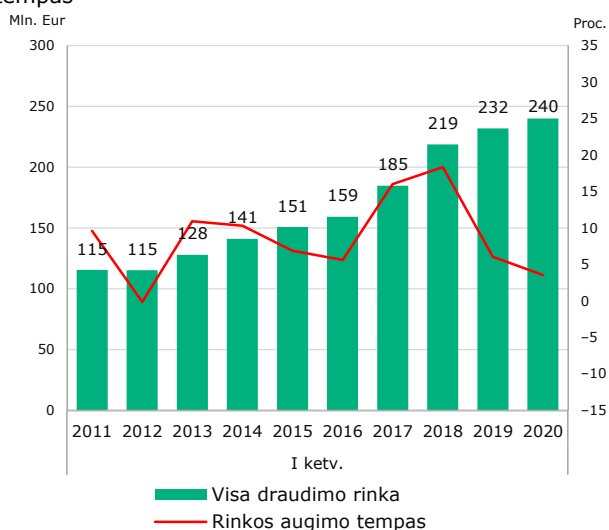
Ataskaitiniu laikotarpiu draudimo rinka augo, tačiau beveik perpus lėtesniu tempu nei praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu. Koronavirusas (COVID-19), kuris nuo 2020 m. kovo 11 d. Pasaulio sveikatos organizacijos paskelbtas pasauline pandemija, ir dėl kurio šalyje paskelbtas karantino režimas, nors ir nedidelę, turėjo įtaką ir draudimo sektoriaus veiklos rezultatams. Lietuvoje registruotų draudimo įmonių ir kitų ES valstybių narių įmonių Lietuvoje įsteigtų draudimo įmonių filialų pasirašyta draudimo įmokų suma sudarė 240 mln. Eur, t. y., palyginti su 2019 m., rinka išaugo 3,6 proc. Gyvybės ir ne gyvybės draudimo šakų įmokų augimo tempas išsiskyrė. Gyvybės draudimo įmokų suma išaugo net 12,7 proc. ir sudarė 71 mln. Eur, ne gyvybės draudimo įmokų suma – tik 0,2 proc. ir sudarė 170 mln. Eur. Būtent ne gyvybės draudimo sektorius ir nulėmė lėtesnį visos draudimo rinkos augimą.

1 lentelė. Draudimo įmokos

Eil. nr.	Draudimo šakos	Suma, mln. Eur			Augimo tempas, proc.	
		2018 03 31	2019 03 31	2020 03 31	2019 m.	2020 m.
1.	Gyvybės draudimas	58,9	62,7	70,6	6,4	12,7
2.	Ne gyvybės draudimas	159,7	169,2	169,5	5,9	0,2
3.	Iš viso	218,6	231,8	240,1	6,0	3,6

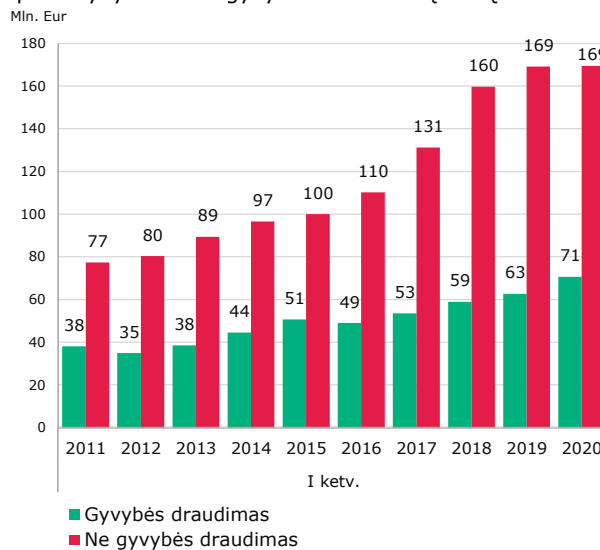
Šaltinis: Lietuvos bankas.

1 pav. Visos rinkos draudimo įmokų kaita ir augimo tempas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

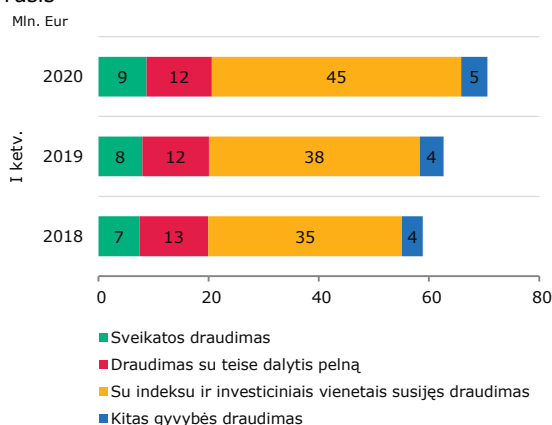
2 pav. Gyvybės ir ne gyvybės draudimo įmokų kaita

Šaltinis: Lietuvos bankas.

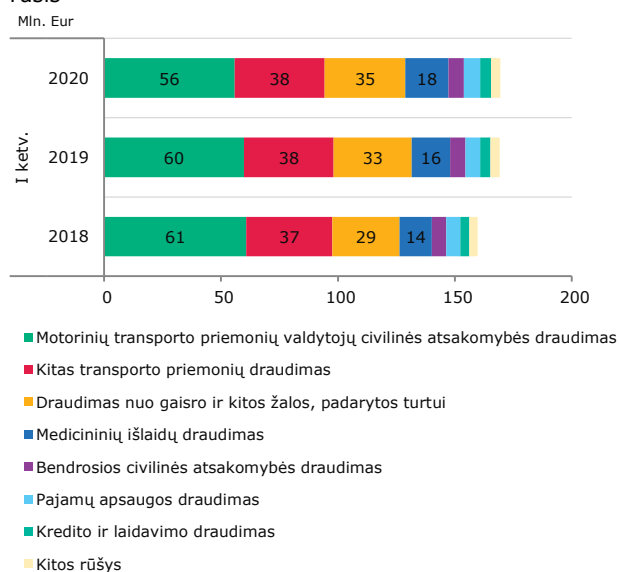
Ataskaitiniu laikotarpiu, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, investicinio gyvybės draudimo įmokos išaugo net 18,4 proc. Tokiam įmokų padidėjimui iš esmės įtakos turėjo didesnė surinktų periodinių įmokų suma pagal ankstesniais metais sudarytas investicinio gyvybės draudimo sutartis. Per 2020 m. tris mėnesius sudarytų naujų investicinio gyvybės draudimo sutarčių buvo 15 proc. mažiau nei praėjusiais metais per tą patį laikotarpį. Sutarčių skaičius galėjo sumažėti dėl žmonių finansinei padėčiai neapibrėžtumą keliančio COVID-19, nes būtent kovo mėn. reikšmingai sumenko sudarytų sutarčių skaičius: palyginti su praėjusių metų kovo mėn., sudaromų investicinio gyvybės draudimo sutarčių skaičius smuko net 29 proc., o sausio ir vasario mėn. sumažėjo nedaug – atitinkamai 8 ir 7 proc. Tradicinio gyvybės draudimo su kaupimo elementu sutarčių sudaryta 23,5 proc. mažiau, o įmokų suma, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, sumažėjo 2,3 proc. ir sudarė 11,8 mln. Eur. Sveikatos draudimo įmokos, kurios iš esmės yra papildoma apsauga sudarant gyvybės draudimo sutartis su kaupimo elementu, išaugo 10 proc. ir sudarė 8,8 mln. Eur.

3 pav. Gyvybės draudimo įmokų pasiskirstymas pagal rūšis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

4 pav. Ne gyvybės draudimo įmokų pasiskirstymas pagal rūšis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Ataskaitiniu laikotarpiu, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, ne gyvybės draudimo rinkos augimą nulėmė susitraukusi TPVCAD rinkos apimtis. TPVCAD įmokų pasirašyta 55,8 mln. Eur, arba 7 proc. mažiau nei praėjusiais metais, o sudarytų sutarčių skaičius išaugo 1 proc. Kitų transporto priemonių draudimo įmokų suma padidėjo vos 0,3, tačiau naujos sutartys išaugo 15 proc. Pastarosios tendencijos rodo, kad TPVCAD ir kitų transporto priemonių draudimo rūšių vidutiniai įkainiai sumažėjo. Tikėtina, kad tokiems transporto priemonių draudimo įkainių pokyčiams įtakos turėjo šalyje veiklą ir judėjimą sustabdęs karantino režimas, kurio metu žmonės raginami likti namuose, dirbti nuotoliniu būdu, ribojamas judėjimas tarp miestų. Būtent kovo mėn., palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, TPVCAD sudarytų sutarčių skaičius smuko 11 proc., o sausio ir vasario mėn. sudarytų sutarčių skaičius padidėjo atitinkamai 9 ir 8 proc. Kitų transporto priemonių draudimo sutarčių skaičius sausio ir vasario mėn. išaugo reikšmingai – atitinkamai 24 ir 16 proc., tačiau kovo mėn. augimas sulėtėjo iki 8 proc. Sumažėjusios vidutinės transporto priemonių draudimo įmokos rodo stiprią tarp draudikų vykstančią konkurencinę kovą. Turto draudimo įmokų suma padidėjo 3,4 proc., t. y. mažiau nei praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, ir sudarė 34,6 mln. Eur.

2.2. DRAUDIMO IŠMOKOS

Draudimo išmokų išmokėta daugiau nei praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu. Ataskaitiniu laikotarpiu draudimo rinkoje išmokėta 135 mln. Eur draudimo išmokų, t. y. 8,2 proc. daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus. Vertinant išmokų pokyčius pagal draudimo šakas, matyti, kad išmokų augimo tempas šiek tiek skyrėsi: gyvybės draudimo išmokos padidėjo 11 proc. (iki 37 mln. Eur), o ne gyvybės draudimo išmokos išaugo mažiau –7,3 proc. (iki 98 mln. Eur).

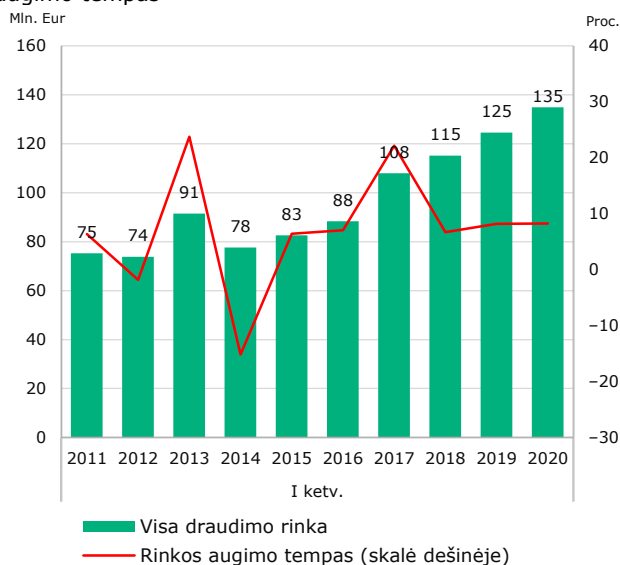
2 lentelė. Išmokos

Eil. nr.	Draudimo šakos	Suma, mln. Eur			Augimo tempas, proc.	
		2018 03 31	2019 03 31	2020 03 31	2019 m.	2020 m.
1.	Gyvybės draudimas	34,7	33,1	36,7	-4,7	11,0
2.	Ne gyvybės draudimas	80,5	91,6	98,2	13,8	7,3
3.	Iš viso	115,2	124,6	134,9	8,2	8,2

Šaltinis: Lietuvos bankas.

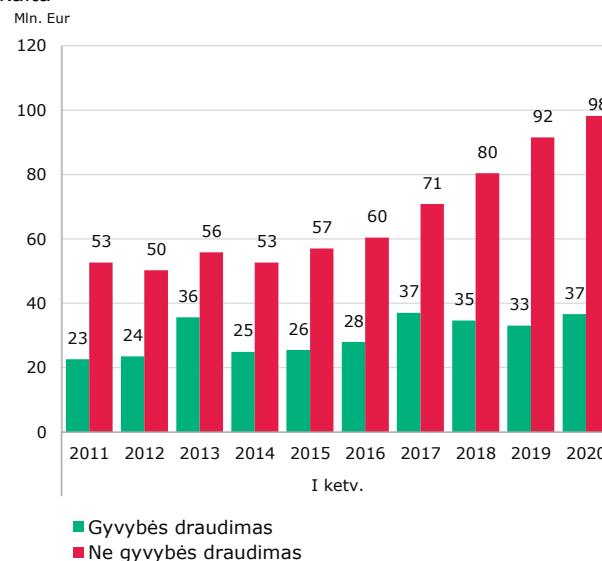
Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, didžiausią gyvybės draudimo išmokų dalį sudarė išmokos dėl sutarčių nutraukimo ar dalinio sukauptos sumos išmokėjimo – 23,3 mln. Eur, arba 63,6 proc. visų gyvybės draudimo išmokų. Gyvybės draudimo išmokų portfelyje, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, išmokų dėl sutarčių nutraukimo ar dalinio sukauptos sumos išmokėjimo dalis padidėjo 4,6 proc. p. Išmokos, išmokėtos pasibaigus gyvybės draudimo sutarties terminui, sudarė 25,5 proc. gyvybės draudimo išmokų (9,3 mln. Eur) ir, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, portfelio dalis sumažėjo 1 proc. p. Išmokos draudimo žaloms padengti pagal gyvybės draudimo sutartis sudarė 10 proc. gyvybės draudimo išmokų (3,7 mln. Eur), o praėjusiais metais tuo pačiu laikotarpiu – 13,7 proc. (4,5 mln. Eur) visų gyvybės draudimo išmokų, t. y. gyvybės draudimo išmokų portfelyje išmokų draudimo žaloms padengti dalis sumažėjo 3,7 proc. p. Anuitetiniai (rentos) mokėjimai sudarė 1 proc. visų gyvybės draudimo išmokų (343 tūkst. Eur), praėjusiais metais – 0,9 proc. (283 tūkst. Eur).

5 pav. Visos rinkos draudimo išmokų sumų kaita ir augimo tempas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

6 pav. Išmokėtų gyvybės ir ne gyvybės draudimo sumų kaita

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Ne gyvybės draudimo išmokų dalis sudarė 72,8 proc. visų draudimo rinkos išmokų. Didžiausią dalį ne gyvybės draudimo išmokų sudarė išmokos, susijusios su apdraustomis transporto priemonėmis, – tai sudarė 69 proc. (67,7 mln. Eur) visų ne gyvybės draudimo išmokų. TPVCAD išmokėtos sumos padidėjo 14 proc. (iki 41,2 mln. Eur), o išmokėtų išmokų vienetų skaičius – 6,3 proc. Tam galėjo turėti įtakos mažesnis įvykių skaičius karantino režimu, o tai kartu rodo, kad padidėjo TPVCAD vidutinė išmoka. Kitų transporto priemonių draudimo išmokėtos sumos išaugo nuosaikiau – vos 3 proc. (iki 27,2 mln. Eur), išmokėtų išmokų vienetų skaičius – daugiau, t. y. beveik 8 proc. Turto draudimo išmokos sudarė 13,4 mln. Eur, arba 5 proc. mažiau nei praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, tačiau išmokėtų turto draudimo išmokų vienetų skaičius padidėjo 28 proc., todėl vidutinė išmoka sumažėjo.

3. LIETUVOS RESPUBLIKOJE LICENCIJUOTŲ DRAUDIMO ĮMONIŲ FINANSINĖS VEIKLOS REZULTATAI

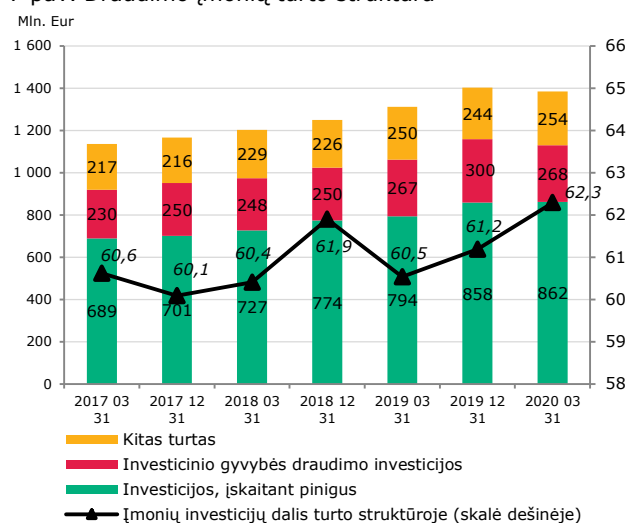
Šių metų pirmąjį ketvirtį draudimo įmonių valdomo turto ir įsipareigojimų sumos sumažėjo dėl sumažėjusio gyvybės draudimo įmonių valdomo investicinio gyvybės draudimo turto. Draudimo įmonių valdomo turto vertė 2020 m. pirmąjį ketvirtį sudarė 1,384 mlrd. Eur ir, palyginti su 2019 m. pabaiga, sumažėjo 1,3 proc. Vertinant pagal draudimo sektorius, gyvybės ir ne gyvybės draudimo veiklą vykdančių draudimo įmonių turto pokyčiai išsiskyrė: gyvybės draudimo įmonių valdomas turtas sumažėjo 4 proc. (iki 645 mln. Eur), o ne gyvybės draudimo įmonių – padidėjo 1,2 proc. (iki 740 mln. Eur).

Neigiamiems gyvybės draudimo įmonių turto pokyčiams didžiausią įtaką turėjo sumažėjusi draudėjų įmonėms valdyti patikėto investicinio gyvybės draudimo turto apimtis. Šio turto apimtis per šių metų pirmąjį ketvirtį sumažėjo beveik 33 mln. Eur, arba 11 proc., ir sudarė 268 mln. Eur. Investicinio gyvybės draudimo turto suma sumažėjo dėl visą pasaulį apėmusios pandemijos sukeltų pokyčių ir dėl to stipriai kritusios investicinio vieneto vertės. Gyvybės draudimo įmonės nuosavas investicijas valdo pakankamai konservatyviai, todėl šioms sumoms finansų rinkų kritimas kol kas nepadarė neigiamos įtakos ir nuosavų investicijų (kartu su pinigais) suma padidėjo 0,7 proc. ir sudarė beveik 350 mln. Eur, t. y. 54 proc. viso įmonių turto. Vis dėlto gyvybės draudimo įmonių padėtis įsipareigojimų vykdymo atžvilgiu tapo sudėtingesnė, kadangi dėl mažėjusios

nerizikingų palūkanų normos įmonės privalėjo perskaičiuoti gyvybės draudimo techninius atidėjinius ir juos padidinti. Todėl šių metų pirmojo ketvirčio pabaigoje gyvybės draudimo įmonių suformuotų techninių atidėjinių (išskyrus investicinio gyvybės draudimo techninį atidėjini) suma padidėjo 2 proc. ir sudarė 255 mln. Eur. Dėl padidėjusių gyvybės draudimo įmonių išipareigojimų, sumažėjusio naujų gyvybės draudimo sutarčių sudarymo nepadidėjo gyvybės draudimo įmonių nuosavas kapitalas: šis įvertis tebebuvo stabilus ir sudarė 106 mln. Eur.

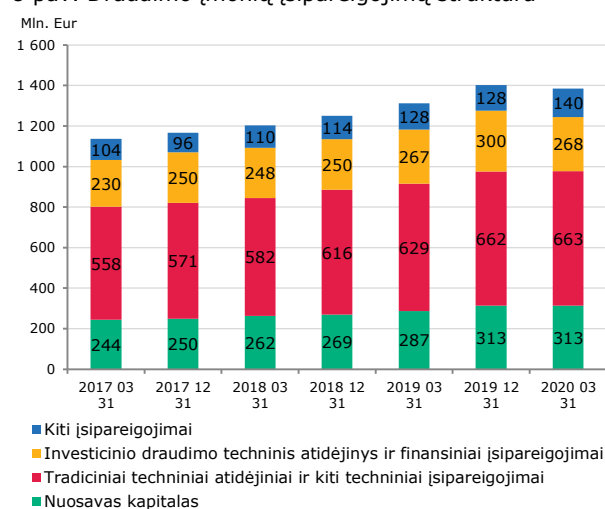
Ne gyvybės draudimo įmonių turto augimui didžiausią įtaką turėjo 0,3 proc. padidėjusi investicijų (kartu su pinigais) suma. Šią veiklą vykdančių draudikų suformuotų techninių atidėjinių suma dėl susitraukusių didžiausių draudimo rūšių veiklos apimčių sumažėjo 0,8 proc. ir sudarė 408 mln. Eur. Nedideli svyravimai ir lėmė tai, kad per 2020 m. pirmąjį ketvirtį ne gyvybės draudimo įmonių nuosavas kapitalas buvo stabilus ir sudarė 207 mln. Eur.

7 pav. Draudimo įmonių turto struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

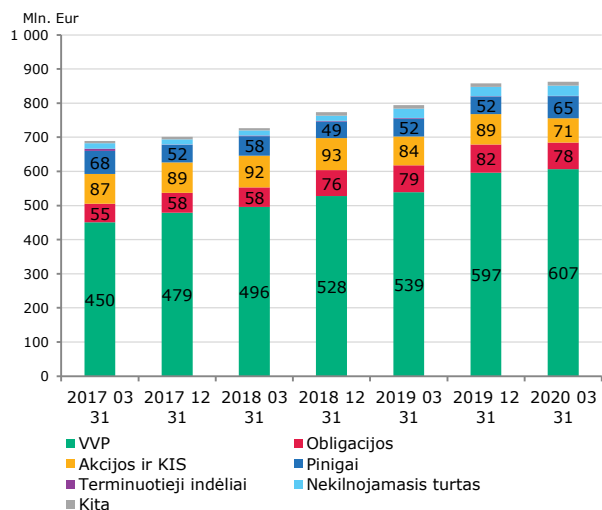
8 pav. Draudimo įmonių išipareigojimų struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

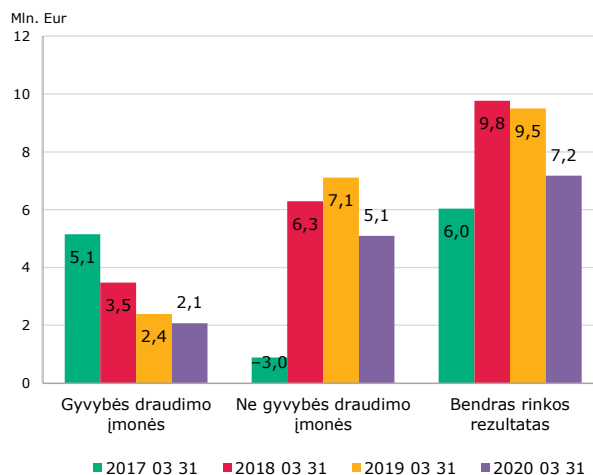
2020 m. kovo 31 d. bendra draudimo įmonių nuosavo turto investicijų apimtis sudarė 862 mln. Eur, arba 0,5 proc. daugiau nei 2019 m. pabaigoje. Finansų rinkose sparčiai krintant vertei, draudimo įmonių nuosavų lėšų struktūra šiek tiek keitėsi: mažėjo labiau nuo rinkos pokyčių svyravimų priklausomų nuosavybės vertybinių popierių investicijų sumos. Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius (įskaitant investicijas į kolektyvinio investavimo subjektus) susitraukė net 21 proc. ir sudarė 71 mln. Eur. Šių sumų sumažėjimas buvo nulemtas ne tik sumenkusios akcijų ir kitų investicinių vienetų vertės, tačiau ir to, kad draudimo įmonės, nenorėdamos patirti verčių svyravimų, pardavė šias investicijas. Investicijų į mažiau nuo rinkos svyravimų priklausomų skolos vertybinių popierių (tiek vyriausybių, tiek įmonių) dalis visose investicijose ir toliau buvo stabili: investicijos į jas sudarė 685 mln. Eur. Pinigai, laikomi sąskaitose bankuose, padidėjo 25 proc. ir sudarė beveik 65 mln. Eur. Pirmojo ketvirčio pabaigoje įprastai stebimas pinigų, laikomų bankų sąskaitose, padidėjimas, dėl to, kad draudimo įmonės neinvestuoja lėšų ketindamos išmokėti akcininkams ankstesniais metais uždirbtą ir sukauptą pelną dividendų pavidalu. Tiems patiems tikslams, lėšos sąskaitose bankuose buvo kaupiamos ir šiais metais, tačiau dėl pandemijos sukulto neapibrėžtumo Lietuvos Respublikoje registruotų draudimo įmonių akcininkai nusprendė šiais metais neišsimokėti dividendų ir taip sustiprinti draudimo įmonių kapitalo bazę.

9 pav. Draudimo įmonių nuosavo turto struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

10 pav. Draudimo įmonių veiklos rezultatas

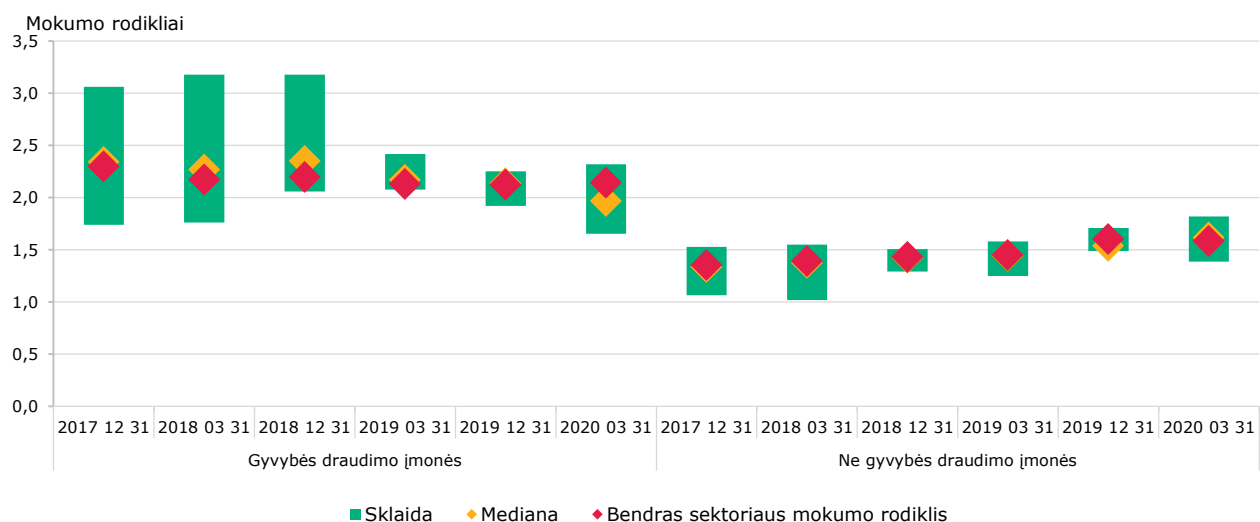
Šaltinis: Lietuvos bankas.

2020 m. pirmasis ketvirtis ne visoms draudimo įmonėms buvo sėkmingas, tačiau, įvertinus visų įmonių veiklos rezultatus, Lietuvos Respublikoje registruotos draudimo įmonės uždirbo 7,2 mln. Eur pelno, tačiau tai buvo net 25 proc. mažiau nei per praėjusių metų pirmąjį ketvirtį. Gyvybės draudimo įmonių uždirbtas pelnas sudarė 2 mln. Eur ir buvo 13 proc. mažesnis nei pernai tą patį laikotarpį. Ne gyvybės draudimo įmonės uždirbo 5 mln. Eur, tačiau net 28 proc. mažiau. Ne gyvybės draudimo įmonių pelnas buvo uždirbtas iš draudimo veiklos, o investavimo veikla buvo nuostolinga. Iš 8 Lietuvos Respublikoje registruotų draudimo įmonių, 3 draudimo įmonės 2020 m. pirmąjį ketvirtį patyrė nuostolį.

4. ĮMONIŲ MOKUMO KAPITALO REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Visos draudimo įmonės vykdė mokumo kapitalo reikalavimus. Pagal direktyvos „Mokumas II“ reikalavimus apskaičiavus draudimo įmonių mokumo kapitalo reikalavimą ir įvertinus turimų nuosavų lėšų dydį, nustatyta, kad visos draudimo įmonės buvo mokios, t. y. turėjo pakankamai tinkamų nuosavų lėšų mokumo kapitalo reikalavimui ir minimalaus kapitalo reikalavimui padengti. 2020 m. kovo 31 d. gyvybės draudimo įmonių mokumo rodiklis buvo 2,14, ne gyvybės – 1,58.

11 pav. Draudimo įmonių mokumo kapitalo reikalavimo rodikliai

Šaltinis: Lietuvos bankas.

5. DRAUDIMO BROKERIŲ ĮMONĖS

Draudimo brokerių įmonių turtas, 2020 m. kovo 31 d. finansinės atskaitomybės duomenimis, sudarė 86,7 mln. Eur, per metus jis išaugo daugiau nei 2 kartus. Reikšmingai turtas padidėjo dėl *Revolut Payments* UAB, kuri turi ir elektroninių pinigų įstaigos licenciją, veiklos. Jei neatsižvelgtume į minėtą faktą, draudimo brokerių įmonių turtas sumažėjo 1,3 proc. Didžiąją šių įmonių turto dalį (56,3 %) sudarė pinigai. Pinigai, laikomi atskiroje sąskaitoje, sudarė 4,1 mln. Eur ir gerokai viršijo tarpininkų įsipareigojimus draudimo įmonėms. Draudimo brokerių įmonės per metus į kasą ir atskiras sąskaitas surinko 140,2 mln. Eur draudimo įmokų, jos buvo perduotos draudimo įmonėms. Draudimo brokerių įmonių veikla nagrinėjamu laikotarpiu buvo pelninga – įmonės uždirbo beveik 2,2 mln. Eur pelno. Palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, uždirbtas pelnas sumažėjo 23,7 proc. Pelningai dirbo 75 iš 97 draudimo brokerių įmonių. Draudimo brokerių įmonių sudaromų draudimo sutarčių skaičius buvo 4,0 proc. didesnis nei praėjusių metų atitinkamą laikotarpį.

3 lentelė. Pagrindiniai draudimo brokerių įmonių veiklos rodikliai

Eil. nr.	Rodikliai	Suma			Augimo tempas, proc.	
		2018 03 31	2019 03 31	2020 03 31	2019 m.	2020 m.
1.	Sudarytos draudimo sutartys, tūkst. vnt.	437,9	498,9	518,8	13,9	4,0
2.	Pardavimo pajamos, tūkst. Eur	12 258	14 043	14 338	14,6	2,1
3.	Ataskaitinio laikotarpio rezultatas, tūkst. Eur	2 267	2 811	2 146	24,0	-23,7

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2020 m. kovo 31 d. finansinės atskaitomybės duomenimis, draudimo brokerių įmonių nuosavas kapitalas sudarė 23,5 mln. Eur, arba 5,8 proc. daugiau nei praėjusių metų atitinkamą laikotarpį. Įmonių minimalaus kapitalo reikalavimas yra 18 750 Eur, arba ne mažesnis kaip 4 proc. per metus draudimo brokerių įmonės gautų draudimo įmokų, mokėtinų draudikams. 2020 m. kovo 31 d. viena draudimo brokerių įmonė (UADBB „DRAUSIMKA“) nevykdė minimalaus kapitalo reikalavimo, o dar dviejų draudimo brokerių įmonių akcininkai iš anksto ėmėsi priemonių minėtai padėčiai ištaisyti.

6. VARTOTOJŲ IR DRAUDIMO RINKOS DALYVIŲ GINČŲ NAGRINĖJIMAS

Per 2020 m. pirmąjį ketvirtį Lietuvos bankas išnagrinėjo 88 tarp vartotojų ir draudimo bendrovių kilusius ginčus: tai sudaro 66 proc. visų per šį laikotarpį išnagrinėtų vartojimo ginčų. Palyginti su 2019 m. pirmuoju ketvirčiu, kai buvo išnagrinėti 93 vartotojų ir draudimo bendrovių ginčai, nesutarimų su draudikais skaičius šiek tiek sumažėjo – daugiausia dėl sumažėjusio ginčų dėl turto draudimo skaičiaus (nuo 32 iki 18).

Aptariamu laikotarpiu Lietuvos bankas priėmė 22 sprendimus dėl ginčo esmės, 7 atvejais vartotojų reikalavimai buvo pripažinti pagrįstais, iš jų 4 atvejais patenkinti visiškai, o 3 atvejais vartotojų reikalavimus nuspręsta patenkinti iš dalies. Vartotojų naudai priimti sprendimai sudarė 32 proc. priimtų sprendimų dėl ginčo esmės, kitais 15 atvejų vartotojų kelti reikalavimai pripažinti nepagrįstais.

Vartotojams ir draudimo bendrovėms pasiekus taikius susitarimus arba pastarosioms patenkinus vartotojų reikalavimus, buvo išspręsta 17 ginčų: tokie atvejai sudarė 19 proc. išnagrinėtų vartotojų ir draudimo įmonių ginčų.

Daugiausia ginčų, t. y. 81 iš 88, kilo dėl ne gyvybės draudimo sutarčių, iš jų 26 dėl sausumos TPVCPD, 18 dėl turto draudimo, po 10 dėl kelionių ir sausumos transporto, išskyrus geležinkelio (kasko) priemonių draudimo. Didžioji dalis ginčų, kaip įprasta, kilo dėl įvykių pripažinimo draudžiamaisiais ir draudimo išmokų dydžio.

Pažymėtina, kad ginčų dėl kelionių draudimo skaičius (10) aptariamu laikotarpiu buvo didžiausias nuo 2016 m., kai Lietuvos bankas pradėjo viešai skelbiamus vartojimo ginčų rodiklius diferencijuoti pagal draudimo paslaugų rūšis.

Lietuvos bankas, nagrinėdamas iš savanoriškojo transporto priemonių draudimo (kasko) sutarčių kilusius ginčus, priėmė [sprendimą](#), kuriame pasisakyta dėl draudimo brokerių įmonės atsakomybės už netinkamą vartotojo supažindinimą su draudimo taisyklėmis.

Nagrinėto ginčo atveju vartotojas teigė, kad nebuvo supažindintas su draudimo taisyklėmis, kurių pagrindu draudikas atsisakė mokėti draudimo išmoką, ir prašė, kad draudimo brokerių įmonė atlygintų dėl įvykio patirtą žalą.

Lietuvos bankas, nagrinėjęs šalių ginčą, nustatė, kad draudimo sutartis buvo sudaryta tarpininkaujant draudimo brokerių įmonei, todėl būtent jai kilo pareiga tinkamai supažindinti vartotoją su draudimo sąlygomis (įskaitant ir draudimo taisykles). Sprendime konstatuota, kad draudimo brokerių įmonė vartotojui įteikė tik draudimo pasiūlymą, tačiau draudimo taisyklės nebuvo įteiktos.

Lietuvos bankas konstatavo, kad vartotojas nebuvo supažindinta su draudimo taisyklių sąlygomis, reglamentuojančiomis pagalbos kelyje draudimo paslaugą (įskaitant automobilio transportavimo po įvykio reikalavimus, kuriais remdamasis draudikas įvykį laikė nedraudžiamuoju), todėl neturėjo objektyvios galimybės jų laikytis.

Lietuvos bankas nustatė, kad tarp draudimo brokerių įmonės neteisėtų veiksmų ir atsiradusios žalos yra priežastinis ryšys ir rekomendavo draudimo brokerių įmonei atlyginti vartotojui faktines automobilio transportavimo išlaidas. Draudimo brokerių įmonė priimtą sprendimą įgyvendino.